מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהו אי שוויון מרחבי ולזהות דוגמאות לו
- להכיר את שאלות הגיאוגרף ככלי לניתוח פערים
- לתרגל השוואה בין מקומות בקני מידה שונים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – הבנת המושג

1. ב – הבדלים בתנאי חיים ומשאבים בין מקומות שונים
2. ד – צבע השמיים
3. ב – השוואה
4. ג – בכל קנה מידה - מיבשות ועד שכונות
5. ב – מדדים הוגנים

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הטקסט מדגיש שהילדים לא עשו דבר שונה, רק נולדו במקומות שונים
2. נכון – כך נכתב בטקסט כדוגמה לפער
3. לא נכון – צריך להשוות בין שני מקומות או קבוצות כדי לראות פער
4. נכון – הטקסט מציין שפערים קיימים גם בין שכונות בעיר אחת
5. לא נכון – שאלות הגיאוגרף כוללות גם למה, מה גורם ומה אפשר לעשות

חלק ג׳ – השלמת משפטים

1. אי שוויון מרחבי
2. השוואה
3. קנה מידה
4. אפשר לעשות
5. הוגנים

חלק ד׳ – התאמה

- 1 – ד (הבדלים בתנאי חיים בין מקומות)
- 2 – א (בדיקת הבדלים בין שני מקומות)
- 3 – ה (הרמה שבה בודקים את הפער)
- 4 – ב (איפה, למה, מה גורם, מה לעשות)
- 5 – ג (כלי מדידה שמאפשר השוואה אמינה)

חלק ה׳ – חשיבה ויישום

1. למשל: פער בתדירות האוטובוסים בין עיר לכפר, פער באיכות בתי הספר בין אזורים שונים
2. תשובה אישית המבוססת על הכרת הסביבה, למשל הבדל במספר חנויות או מבני ציבור

חלק ו׳ – כתיבה ודיון

1. התלמיד ינסח שתי שאלות מתוך ארבע שאלות הגיאוגרף - איפה, למה, מה גורם, מה אפשר לעשות - בהתאמה לפער קונקרטי שבחר
2. התלמיד יביע עמדה מנומקת תוך התייחסות לשיקולי הוגנות מול יעילות, ללא קביעה פוליטית

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה נכונה עם דוגמה רלוונטית מהיום-יום
- השוואה כמילת מפתח
- אחת מהשאלות: איפה, למה, מה גורם, מה אפשר לעשות

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדוגמה אישית - לבקש מהתלמידים לחשוב על פער שהם מכירים מהסביבה שלהם
- כדאי להדגיש שההשוואה חייבת להיות הוגנת - נושא זה יורחב בהמשך היחידה
- בדיון על הדילמה בסוף הדף, חשוב לוודא שהתלמידים מציגים טיעונים ולא רק דעות

דף תרגול: פערים מדברים - אי שוויון מרחבי

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד על פערים בין מקומות. למשל בין עיר לכפר. נלמד מילים חדשות ונענה על שאלות.

📖 מילון קטן:

אי שוויון מרחבי	הבדלים בתנאי החיים בין מקומות שונים
פער	הבדל בין שני מקומות או קבוצות
השוואה	בדיקה של ההבדלים בין שני מקומות או יותר
קנה מידה	הרמה שבה בודקים פער - בין יבשות, מדינות, שכונות
מדד	כלי למדידת פער, למשל אורך חיים ממוצע
שאלות הגיאוגרף	איפה הפער, למה שם, מה גורם לו, מה אפשר לעשות
סל מזון	מה אנשים יכולים לקנות במקום מסוים
פריפריה	אזור הרחוק ממרכז הארץ, לרוב עם פחות משאבים

1 חלק א׳ – הבנת המושג

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה אי שוויון מרחבי?

א) שוני בטעמי מוסיקה בין חברים ב) הבדלים בתנאי חיים ומשאבים בין מקומות שונים ג) טעות במפה

ד) מזג אוויר שונה בין עונות

2. מה לא דוגמה לפער בטקסט?

א) תחבורה ציבורית ב) איכות בתי ספר ג) סוג העבודות ד) צבע השמיים

3. מה הכלי העיקרי ללמוד על פערים?

א) ציור מפות ב) השוואה ג) חישוב מתמטי ד) צילום

4. איפה יש פערים?

א) רק בין מדינות ב) רק בין שכונות ג) בכל קנה מידה - מיבשות ועד שכונות ד) רק בישראל

5. מה צריך בשביל השוואה טובה?

א) מפה גדולה ב) מדדים הוגנים ג) הרבה תמונות ד) זמן רב

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אי שוויון מרחבי נוצר כי אנשים עשו משהו שונה זה מזה	☐	☐
2	פערים יכולים להתבטא גם באורך החיים הממוצע	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	כדי לראות פער מספיק להסתכל על מקום אחד בלבד	☐	☐
4	פערים יכולים להיות גם בתוך אותה עיר, בין שכונות	☐	☐
5	שאלות הגיאוגרף עוסקות רק במיקום הפער ולא בסיבות שלו	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. הבדלים בתנאי החיים בין מקומות שונים נקראים _____

2. הכלי המרכזי לראיית פערים הוא _____

3. פערים קיימים בכל _____ - בין יבשות ובין שכונות

4. כשגיאוגרף רואה פער הוא שואל איפה, למה, מה גורם לו ומה _____

5. כדי שהשוואה תהיה אמינה צריך מדדים _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אי שוויון מרחבי	___	**א.** בדיקת הבדלים בין שני מקומות
2. השוואה	___	**ב.** איפה, למה, מה גורם, מה לעשות
3. קנה מידה	___	**ג.** כלי מדידה שמאפשר השוואה אמינה
4. שאלות הגיאוגרף	___	**ד.** הבדלים בתנאי חיים בין מקומות
5. מדד הוגן	___	**ה.** הרמה שבה בודקים את הפער

5 חלק ה' – חשיבה ויישום

ענו בקצרה.

1. תנו שתי דוגמאות לפערים מסוגים שונים (תחבורה, חינוך, מזון או בריאות)

2. מצאו פער בין שתי שכונות או אזורים ביישוב שלכם - כתבו שני הבדלים

6 חלק ו' – כתיבה ודיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. נסחו שתי שאלות גיאוגרף על פער שמצאתם בסביבתכם

2. עירייה צריכה לבחור היכן לבנות מתנ"ס אחד - במרכז קרוב לרוב התושבים, או בשכונה ענייה ללא שירותים. מה דעתכם ומדוע?

כרטיס יציאה

מהו אי שוויון מרחבי? תנו דוגמה אחת

מהו הכלי המרכזי להשוואה בין מקומות?

כתבו אחת משאלות הגיאוגרף

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️